

Vulkánok nyomában

Tudjátok-e hogy mi az Tambora és hol található? Milyen károkat okozott a vulkán kitörése? Okozhat-e hosszabb távú változásokat az éghajlatban?

A sok száz évig alvó Tambora nevű vulkán, amely Indonéziában a Kis Szunda szigeteken található 2850 m magasan 208 éve, 1815. áprilisában tört ki.

A jelenség igazi katasztrófának számított, körülbelül 60 000 ember halálát okozta, sőt 1816-ban ennek hatására elmaradt a nyár, mint évszak a világon, illetve jelentősen csökkent a hőmérséklet. Hatása hosszabb távon is érvényesült, ugyanis a Föld átlaghőmérséklete mintegy fél fokkal csökkent a légkörbe jutó vulkáni anyagok miatt. Télen pedig rengeteg hó esett, árvizeket és belvizet okozva a következő hónapokban. A gabona termés hozama visszaesett, az éhínséget tífuszjárvány súlyosbította. Mondhatjuk, hogy katasztrófát katasztrófa követett.

Hogy mi okozza a fenti jelenségeket? Sokan a kitörés hatására keletkező vulkáni hamura gondolnak, ám a valódi ok a kutatók szerint a kén-dioxid részecskékből kialakuló felhő az érintett területek felett, amely visszaveri a napsugárzást és leárnyékolja a földfelszínt.

A természeti katasztrófa emellett szökőárakat gerjesztett a térségben, a robbanásokat a britek ágyúdörgésnek hallották, Jakartában pedig már alig hallották.

A vulkánok tehát nem nyugszanak, bizonyítják ezt a 2022-es év kitörései is:

pl. az USA-hoz tartozó Hawaii szigetén 38 év után lépett működésbe a Mauna Loa. Izlandon a Fagradalsfjall tűzhányó is 8 hónapos eltéréssel aktívvá vált és fél évig működött. A csendes –óceáni Tonga és Hunga vulkánok a korábbi kitöréseknél nagyobb robbanással rázták meg a környéket. Ez volt eddig a 21. század legnagyobb vulkánkitörése, a leghatalmasabb a Fülöp-szigetei Pinatubo 1991-es kitörése óta.

Európa legnagyobb tűzhányója, az Etna bár viszonylag ritkán tört ki, működése ámulatba ejtő volt: magasba csapó lávaszökőkút, pompás lávatűzijáték és a Valle del Bove völgyébe folyó izzó lávafolyamok jellemezték, majd lecsendesült.

Manapság az emberélet védelmét a vulkánokkal kapcsolatos kutatások és a katasztrófavédelmi tevékenységek biztosítják. Segítenek ebben a műholdak is a

hőérzékelésük segítségével megláthatjuk az ember által nem látogatott, világvégi tűzhányók kitöréseit is.

Szakács Kincső 6.b

Zalaegerszegi Petőfi Sándor Magyar-Angol

Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola